

Metodyka nauczania języka polskiego – studia stacjonarne (sylabus zmodernizowany)

I. Informacje ogólne

1. Nazwa modułu kształcenia: Metodyka nauczania
2. Kod modułu: 03-MET-PDM
3. Rodzaj modułu kształcenia – specjalizacyjny, obowiązkowy
4. Kierunek studiów: filologia polska
5. Poziom studiów – I
6. Rok studiów – II i III
7. Semestr – 3 semestry
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: 75 h ćw.
9. Liczba punktów ECTS: 6
10. Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail prowadzących zajęcia
dr Anita Gis anitag@amu.edu.pl, dr Krzysztof Koc kocyk@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski

II. Informacje szczegółowe

1. Cele modułu kształcenia:

- zaznajomienie studenta z wiedzą na temat zasad, teorii i praktyk właściwych dla metodyki nauczania literatury i języka polskiego w szkole podstawowej;
- zapoznanie z terminologią stosowaną w dydaktyce przedmiotowej, z tradycyjnymi i współczesnymi stanowiskami naukowymi w zakresie przedmiotu, zasadami opisu działań dydaktycznych;
- wykształcenie umiejętności integrowania wiedzy z różnych dziedzin: psychologii, pedagogiki ogólnej, literaturoznawstwa i językoznawstwa w celu jej wykorzystania w pracy zawodowej nauczyciela polonisty; rozwijanie kreatywności i innowacyjności oraz kształtowanie umiejętności prowadzenia działań badawczych;
- kształtowanie zdolności do autorefleksji, umiejętności komunikowania się ze specjalistami wspierającymi edukację.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych

3. Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych dla modułu kształcenia i odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku studiów:

Symbol efektów kształcenia*	Po zakończeniu modułu (przedmiotu) i potwierdzeniu osiągnięcia efektów kształcenia Student:	Odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku studiów [#]
MET_01	ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o zakresie, miejscu i znaczeniu	PL_W01, PL_W02, PL_W03,

	metodyki nauczania literatury i j. polskiego zorientowaną na działania praktyczne;	PL_W19, PL_U17, PL_K02
MET_02	zna treść podstawowych dokumentów oświatowych i umie wykorzystać je w praktyce zawodowej, kompetentnie posługuje się terminologią stosowaną w dydaktyce przedmiotowej, potrafi dostosować sposoby pracy do etapu rozwoju intelektualnego i emocjonalnego ucznia oraz do zadań przedmiotu;	PL_W19, PL_U05, PL_U17, PL_U18, PL_U19, PL_U20, PL_U21, PL_K08
MET_03	potrafi planować kształcenie sprawności językowych i komunikacyjnych uczniów; dostrzega różnice pomiędzy modelem teoretycznym dydaktyki j. polskiego a praktyką szkolną;	PL_W02, PL_W03, PL_W09, PL_U05, PL_U08, PL_U10, PL_U12, PL_U20, PL_U21, PL_K03, PL_K06, PL_K08
MET_04	potrafi zaplanować pracę z tekstem kultury, świadomie wykorzystując różne metody analizy i interpretacji;	PL_W02, PL_W04, PL_W05, PL_W14, PL_W19, PL_U01, PL_U05, PL_U08, PL_U12, PL_U20, PL_K03, PL_K06, PL_K08
MET_05	umie właściwie zaplanować proces kształcenia (plan dydaktyczny, konspekt, scenariusz, projekt) i przeprowadzić lekcję warsztatową z języka polskiego;	PL_W19, PL_U05, PL_U06, PL_U17, PL_U20, PL_U21, PL_K08
MET_06	umie analizować efekty własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej; potrafi zaplanować własny rozwój zawodowy;	PL_W19, PL_U05, PL_U06, PL_U09, PL_U17, PL_U18, PL_U19, PL_K07

4. Treści kształcenia

Nazwa modułu kształcenia:		
Symbol treści kształcenia*	Opis treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia modułu [#]
TK_01	Dominanty kształcenia polonistycznego na II etapie w świetle dokumentów oświatowych. Wykorzystywanie dokumentów oświatowych w pracy nauczyciela w szkole podstawowej (wpływ podstawy programowej na sferę działań praktycznych, np. treści nauczania a sposób ich wprowadzania na lekcje, diagnozowanie poziomu opanowania kompetencji zapisanych w podstawie programowej, interpretacja treści nauczania z podstawy programowej w propozycjach podręcznikowych).	MET_01, MET_02, MET_05, MET_06
TK_02	Cele edukacyjne w nauczaniu języka polskiego w szkole podstawowej. Strategie, metody, formy nauczania i uczenia się na lekcjach języka polskiego w szkole podstawowej. Podstawy projektowania lekcji i cyklu lekcji.	MET_01, MET_02,

TK_03	Sprawność językowa i komunikacyjna ucznia szkoły podstawowej: koncepcje dydaktyczne a praktyka szkolna. Projektowanie lekcji dotyczącej kształcenia językowego w szkole podstawowej (na podstawie treści nauczania zapisanych w podstawie programowej dla szkoły podstawowej).	MET_02, MET_03, MET_06
TK_04	Wykorzystanie multimediów, technologii informacyjnych, kontekstów audiowizualnych jako wspierających odbiór tekstów kultury na lekcjach języka polskiego w szkole podstawowej. Sposoby wizualizowania wprowadzanych treści nauczania.	MET_02, MET_03, MET_04, MET_06
TK_05	Umiejętność rozpoznawania problemów dotyczących odbioru literatury w szkole (np., uwarunkowania lektury, bariery odbioru, postawy czytelnicze) i wykorzystanie tej umiejętności w projektowaniu zadań na lekcji . Metodyczne, systemowe i całościowe wprowadzanie pojęć literaturoznawczych w szkole podstawowej.	MET_02, MET_04, MET_06
TK_06	Sposoby zachęcania uczniów do czytania i popularyzowania czytelnictwa w ramach lekcji języka polskiego. Wybór i wprowadzanie kontekstów motywujących do analizy i interpretacji tekstów literackich. Umiejętność pracy z fragmentem dzieła literackiego i czytania całości utworu poprzez fragmenty.	MET_02, MET_04
TK_07	Rozwijanie kompetencji związanych z tworzeniem wypowiedzi ustnych i pisemnych w szkole podstawowej. Uczenie i doskonalenie posługiwania się formami i gatunkami wypowiedzi ustnych i pisemnych zapisanych w podstawie programowej dla szkoły podstawowej. Stawianie ucznia w różnych sytuacjach komunikacyjnych i analiza możliwych zachowań językowych. Uczenie poprawności językowej, interpunkcyjnej i ortograficznej.	MET_02, MET_03, MET_06
TK_08	Indywidualizacja w nauczaniu języka polskiego w szkole podstawowej - praca z uczniem zdolnym, z uczniem z orzeczeniem, uczniem z opinią, przygotowanie uczniów do konkursów, zachęcanie do samokształcenia. Diagnozowanie kompetencji polonistycznych ucznia i umiejętność ich opisu.	MET_02, MET_03, MET_04, MET_06
TK_09	Wpływ oceniania wewnętrznego i zewnętrznego na projektowanie lekcji języka polskiego. Przygotowanie ucznia do prac klasowych, sprawdzianów, egzaminu końcowego (w szkole podstawowej).	MET_02, MET_03, MET_05, MET_06

5. Zalecana literatura:

Podstawa programowa [www.men.gov.pl], informatory egzaminacyjne [www.cke.edu.pl], aktualne podręczniki.

1. Arends Richard, *Uczymy się nauczać*, Warszawa 1998.
2. Chrzęstowska Bożena, *Lektura i poetyka. Zarys problematyki kształtowania pojęć literackich w szkole podstawowej*, Warszawa 1987.
3. Chrzęstowska Bożena, *Przedmiot, podmiot i proces. Szkice z metodyki kształcenia polonistycznego*, Poznań 2009.
4. *Innowacje i metody. W kręgu teorii i praktyki. Podręcznik akademicki dydaktyki kształcenia polonistycznego*, pod red. M. Kwiatkowskiej-Ratajczak, T.1, Poznań 2011
5. Komorowska Hanna, *O programach prawie wszystko*, Warszawa 1999.
6. Niemierko Bolesław, *Między oceną szkolną a dydaktyką. Bliżej dydaktyki*, Warszawa 1997.
7. *Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty*, pod red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004.
8. *Sztuka nauczania. T.1 – Czynności nauczyciela*, pod red. K. Kruszewskiego, T.2.– *Szkoła*, pod red. K. Konarzewskiego, Warszawa 2002.
9. *Uczenie metodą projektów*, pod red. B. D. Gołębnik, Warszawa 2002.
10. Uryga Zenon, *Godziny polskiego. Z zagadnień kształcenia literackiego*, Warszawa-Kraków 1996.

6. Informacja o przewidywanej możliwości wykorzystania e-learningu
7. Informacja o tym, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, instrukcjami do laboratorium, itp.

III. Informacje dodatkowe

1. Odniesienie efektów kształcenia i treści kształcenia do sposobów prowadzenia zajęć i metod oceniania

Nazwa modułu (przedmiotu):			
Symbol efektu kształcenia dla modułu *	Symbol treści kształcenia realizowanych w trakcie zajęć [#]	Sposoby prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów kształcenia	Metody oceniania stopnia osiągnięcia założonego efektu kształcenia ^{&}
MET_01	TK_01, TK_02,	Przekład zapisów w podstawie programowej na ćwiczenie umożliwiające osiągnięcie danego wymagania szczegółowego, ćwiczenia polegające na układaniu zadań diagnozujących kompetencje uczniów, elementy wykładu, analiza konspektów lekcji	Ocena poziomu wykonania wybranych zadań praktycznych
MET_02	TK_01, TK_02, TK_03, TK_04, TK_05, TK_06, , TK_07, TK_08, TK_09	Rozmowa nauczająca, praca pod kierunkiem, analiza problemowa, dyskusja, opisywanie przebiegu lekcji oraz jej analiza metodyczna	Ocena poziomu wykonania wybranych zadań praktycznych , ewaluacja pracy pisemnej.
MET_03	TK_03, TK_04, TK_07, TK_08, TK_09,	Elementy wykładu, dyskusja, tworzenie konspektu lekcji językowej, obudowywanie lekcji językowej przykładami i	Ocena poziomu wykonania wybranych zadań praktycznych.

		kontekstami, wkomponowywanie zadań z podręcznika w autorskie projekty lekcji.	
MET_04	TK_04, TK_05, TK_06, TK_08	Rozmowa nauczająca, praca pod kierunkiem, analiza problemowa, analiza przykładowego cyklu lekcji, analiza propozycji przedstawionych w poradnikach metodycznych i przełożenie ich na zadania lekcyjne, projektowanie ćwiczeń na lekcje języka polskiego.	Ocena poziomu wykonania zadań praktycznych .
MET_05	TK_01, TK_09	Tworzenie konspektu odtwórczego i autorskiego, praca pod kierunkiem, analiza problemowa, dyskusja	Ocena poziomu wykonania zadań praktycznych , ocena przygotowanego autorskiego projektu lekcji.
MET_06	TK_01, TK_03, TK04, TK_07, TK_08, TK09	Analiza dokumentacyjna (struktura arkuszy egzaminacyjnych i typów zadań), projektowanie ćwiczeń przygotowujących do egzaminów, praca pod kierunkiem (tworzenie zadań na prace klasowe i sprawdziany).	Ocena sekwencji zadań przygotowujących ucznia do egzaminu. Ocena wybranych zadań praktycznych.

Obciążenie pracą studenta (punkty ECTS)

Nazwa modułu (przedmiotu):	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności *
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	75 h
Godziny konsultacji	5 h
Przygotowanie do zajęć zgodne z zaleceniami prowadzącego	15 h
Hospitacja zajęć i przygotowanie konspektu odtwórczego z hospitowanych zajęć	15 h
Przygotowanie konspektu lekcji warsztatowej i autorefleksji, prowadzenie zajęć w szkole	10 h
Przygotowanie do egzaminu	15 h
Opracowanie autorskiego projektu edukacyjnego	15 h
SUMA GODZIN	150 h
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU (PRZEDMIOTU)	6

2. Sumaryczne wskaźniki ilościowe

- a) Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich
- b) Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym, takich jak zajęcia laboratoryjne i projektowe

3. Kryteria oceniania

Na ocenę końcową składają się:

- wartość merytoryczna projektu edukacyjnego (ocena konspektu zajęć)
- znajomość zagadnień z zakresu treści kształcenia i lektur (egzamin teoretyczny)
- umiejętność przeprowadzenia lekcji języka polskiego (egzamin praktyczny).

5,0 – bardzo dobra: student potrafi sporządzać konspekty w pełni poprawne pod względem metodycznym i językowym, z wyraźnymi śladami inwencji twórczej (ciekawa struktura lekcji, bogate materiały); potrafi prowadzić lekcję języka polskiego w szkole podstawowej, uwzględniając poziom klasy, poprawną metodycznie (dobór metod i form pracy, sposób formułowania tematu, forma sprawdzania umiejętności), spójną (logiczne następstwo poszczególnych ogniw lekcji), potrafi nawiązać kontakt z uczniami, posiada umiejętność samooceny oraz dyskusji na temat koncepcji lekcji i jej realizacji; dobrze zna zagadnienia teoretyczne i zalecane lektury

4,5 – jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami, zwłaszcza w zakresie samodzielnego i twórczego podejścia do egzaminu praktycznego

4,0 – dobra, przy pełnej poprawności językowej i metodycznej zdarzają się sporadyczne usterki w konspekcie (np. schematyczny sposób redagowania tematu, błędne zapisy w zestawie metod i celów szczegółowych); student potrafi poprowadzić lekcję poprawną i spójną, jednak jej efektywność i umiejętności interpersonalne studenta budzą zastrzeżenia, student dobrze zna zagadnienia teoretyczne i zalecane lektury

3,5 – zadawalająca, w zakresie poprawności metodycznej i językowej można odnotować nieznaczne odstępstwa od normy, student stosuje podstawową strukturę konspektu; jednak w części praktycznej popełnia błędy w zakresie spójności i efektywności nauczania, znajomość zagadnień teoretycznych dostateczna.

3,0 – zadawalająca, w zakresie poprawności metodycznej i językowej można odnotować odstępstwa od normy, student zachowuje jedynie podstawową strukturę konspektu, jest mało samodzielny w wymiarze praktycznym, znajomość zagadnień teoretycznych dostateczna.

2,0 – niezadawalająca, student nie spełnia kryteriów oceny dostatecznej.